

Чигур Ольга

аспірантка

Західноукраїнський національний університет

ЦИФРОВІ АСПЕКТИ ТРАСФОРМАЦІЇ РИНКУ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Важливою складовою цифровізації національної економіки є сфера охорони здоров'я та ринок медичних послуг. Щоб Україна стала справжньою цифровою державою, потрібно оцифрувати багато публічних послуг, оновити законодавчу базу, упорядкувати роботу держреєстрів, забезпечити технічні можливості й захист даних. Зміни мають стосуватися не тільки галузі охорони здоров'я, а й бізнесу, освіти, транспорту, судів, питань демократії тощо.

Стрімкий розвиток інноваційних цифрових технологій приводить до підвищення попиту на медичні послуги в сфері охорони здоров'я та збільшення витрат на медичне обслуговування. За прогнозами Deloitte, до 2022 року прогнозується щорічне зростання загальносвітового обсягу видатків на охорону здоров'я на 5,4 %, що спричинить істотний вплив на фінансові показники цілісної екосистеми надання медичної допомоги та соціальної допомоги, орієнтованої на споживача. [1]

За даними агенства Frost & Sullivan ринок продуктів цифрового охорони здоров'я у світі да 2023 року сягне 228 мільярдів доларів [2]. Загалом цей ринок росте надзвичайно швидко особливо на фоні інтеграції різних напрямків, таких як штучний інтелект, big data, мобільна медицина, інтернет речей, телемедицина тощо. Звичайно, Всесвітня організація охорони здоров'я не може залишатися осторонь цих процесів. Тим більше, що сьогодні є глобальні проблеми, пов'язані із постарінням населення, міграційними процесами, значним подорожчанням медичних послуг на фоні впровадження технологічних методів діагностики та лікування. Отже можна констатувати, що настала ера цифрових технологій, склалися стійкі тренди подальшого розвитку охорони здоров'я у тісній інтеграції з цифровими технологіями. Нині на наднаціональному рівні ВООЗ створено інституцію - Департамент цифрового здоров'я, яка координує процеси цифровізації ринку медичних послуг в глобальному масштабі та триває робота над Глобальною Стратегією цифрового здоров'я. В Україні створено Міністерство цифрової трансформації та розроблена відповідно Цифрова адженда [3], яка верифікує вектори цифрової трансформації сфери охорони здоров'я і сприяє створенню «електронного здоров'я» (eHealth). Також створено неурядову організацію Коаліцію цифрової трансформації за ініціативи Hi-Tech Office Ukraine, в рамках якої працює робоча група з цифрової трансформації охорони здоров'я. В сферу функціональних компетенцій даної групи слід віднести напрацювання науково-практичних та методичних підходів до сприяння актуальним змінам у галузі на основі широкого використання цифрових рішень, які забезпечують необхідні засоби для зміцнення здоров'я, запобігання захворювань та надання комплексних послуг, що базуються на потребах людей.

За визначенням ВООЗ сфера електронного здоров'я передбачає використання інформаційних та комунікаційних технологій у сфері охорони здоров'я, включаючи надання медичної допомоги, організацію нагляду за здоров'ям населення, медичну освіту, поширення знань, навичок та результатів досліджень.

В Україні поки-що eHealth зводиться до обліково-аналітичної роботи, яка фіксує ресурсний супровід закладів охорони здоров'я, та систему обов'язкової статичної та фінансової звітності. Попри створені інформаційні системи в закладах охорони здоров'я відсутня система обміну інформаційними масивами між закладами охорони здоров'я, відсутня інституційна пам'ять в наданні медичних послуг, власне механізм та підходи до використання телекомунікацій в наданні медичних послуг потребують суттєвого вдосконалення. Також бракує комерціалізації інноваційних підходів у наданні медичних послуг. Наприклад, на увагу заслуговує цифрова екосистема доступу до медичних послуг – «MedBrama», яка функціонально може об'єднати навколо пацієнта усіх основних суб'єктів надання медичних послуг (лікарів, медичні заклади усіх рівнів, страхові компанії тощо).

Цікавим є використання зарубіжних моделей цифровізації ринку медичних послуг. Зокрема, в частині оцінювання впливу цифрової трансформації на надання медичних послуг та прийняття рішень на різних рівнях системи охорони здоров'я цікавим є досвід Великобританії, який базується на клінічних

індикаторах якості медичної допомоги та відповідній доказовій базі. Більше того, рівні надання медичної допомоги та вартість медичних послуг визначаються на основі інформації щодо економічної оцінки баз даних споріднених груп захворювань та аналізу їхньої економічної ефективності. Моделювання цих процесів у міжнародній медичній номенклатурі електронних медичних записів представлено у вигляді систематизованої клінічної інформації (щодо симптомів, діагнозів, процедур тощо), яка використовується для оцифрування медичних записів та формування клінічних баз даних на різних рівнях - як загальнодержавному, так і регіональному та місцевому, і здійснюється на основі спільних інформаційних клінічних моделей, заснованих на галузевих стандартах цифрових даних, таких як: HL7, FHIR HL7, CDISC та FAIR10 [1]

З врахуванням світового досвіду цифрової трансформації соціальної сфери, напрацьованих вітчизняних підходів можна верифікувати подальші вектори цифрової трансформації сфери охорони здоров'я України, до яких мають належати: впровадження валеологічних підходів в наданні медичних послуг через профілактику та зміцнення здоров'я; цифрової екосистеми надання медичних послуг, яка об'єднуватиме усіх суб'єктів їх надання; перехід від фрагментованого підходу у наданні медичних послуг до інтеграції та координації послуг протягом лікування.

Список використаних джерел

1. Олійник Д. І. Економізація ринку цифрових медичних послуг: впровадження міжнародного досвіду стандартизації. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-09/cyfmedposlugy.pdf>

2. Актуальні питання цифрової трансформації охорони здоров'я в Україні. URL: <https://esemi.org>

3. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018—2020 роки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р